

УДК 023.5

Терлецька О.О.

Студентка IV курсу
спеціальності «Книгознавство,
бібліотекознавство і бібліографія»
Інституту журналістики
Київського університету
імені Бориса Грінченка

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО- БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У часи динамічних глобалізаційних змін та активного впровадження новітніх інформаційних технологій як у побутове, так і в професійне життя одним з найважливіших напрямків роботи фахівця будь-якої галузі є підвищення кваліфікації, розвиток нових навичок та здобуття актуальних знань [2].

Інформаційно-бібліотечна сфера в даному питанні не виключення. На сьогодні бібліотека як інформаційний та культурний осередок змінює обличчя та прагне відігравати нову роль у житті кожної людини - роль "третього місця". Саме тому сучасний інформаційний працівник має приділяти велику увагу здобуттю нових умінь, які нині відходять від класичних бібліотечних технологій [1, с. 131].

Метою даної роботи є дослідити можливі шляхи розвитку та підвищення кваліфікації працівників інформаційно-бібліотечної та видавничої галузі, проаналізувати основні переваги цих шляхів для оптимального варіанту отримання нового досвіду та нових знань фахівцю даної сфери будь-якого рівня.

У процесі підвищення власної кваліфікації маємо вирізняти ті знання та навички, які спрямовані на загальний розвиток інформаційно-бібліотечного працівника, що формує його світогляд загалом та складає ерудицію, а також ті, які є більш спеціалізованими та вузькоспрямованими. У даній роботі розглядаємо обидві категорії знань.

Одним з мультиваріантним шляхів розширення власного професійного світогляду та підвищення кваліфікації є відвідування професійних заходів як на локальному, так і на глобальному рівнях. Проходження різноманітних тренінгів, семінарів, курсів дають змогу кожному інформаційно-бібліотечному працівнику незалежно від посади та досвіду роботи мати змогу змінити думку

про деякі аспекти власної роботи чи роботи бібліотеки як інформаційної установи загалом.

Українські інформаційні працівники мають змогу відвідувати такі заходи завдяки активній діяльності Української бібліотечної асоціації (УБА), а також її структурних підрозділів, одним з принципів діяльності яких є сприяння професіоналізації бібліотечно-інформаційних працівників та розвитку бібліотечної професії в Україні [4]. Такі заходи організовують також і самі бібліотеки та їхні працівники, які в межах власної професійної діяльності накопичують певний досвід аби врешті передати своїм колегам з інших установ. На кожному рівні бібліотек та інформаційних установ можемо виокремлювати конкретні методичні центри, котрі найбільше знаються на сучасних тенденціях у конкретних напрямках.

Проте такий шлях підвищення власної кваліфікації складніший для реалізації бібліотекарям та інформаційним працівникам, що живуть у віддалених місцевостях (селища міського типу чи села). У такому випадку ефективним вирішенням можуть стати онлайн-програми, доступні у глобальній мережі Інтернет. Онлайн-курси на різноманітні тематики можна віднайти і на зарубіжних навчальних платформах (Coursera, edX, WizIQ і т.д.), так і на українських (Prometheus, ВУМ, EdEra). Навчання та проходження онлайн-курсів не тільки розширюють світогляд, але й поглиблюють знання з певної тематики, сприяючи поширенню загальної грамотності особистості.

Доречними для працівників галузі культури та інформації є навчальні онлайн-курси, розроблені у рамках міжнародної програми «Креативна Європа». Формат навчання передбачає 30-хвилинну підготовку з конкретного питання, де студент має можливість переглянути коротке відео (3-5 хвилин) на англійській мові з субтитрами, прочитати лекцію на обраній мові. На час дослідження на офіційному сайті менеджерам культури пропонувались наступні курси: «Партнерство та Фандрейзинг», «Культурна журналістика», «Культура та креативність», «Комунікації», «Написання проектних заявок», «Культурна стратегія», «Адвокація», «Фінанси для креативних організацій», «Маркетинг», «Стратегічне планування», «Створення цінності в креативній економіці» та ін. За результатами тестування студент отримує іменний сертифікат [3].

Ефективним шляхом розширення професійного світогляду є також відвідування міжнародних конференцій та конгресів, організація яких проводиться з метою не тільки резюмування діяльності того чи іншого відділу установи чи конкретного дослідника, але й на яких обговорюються нові тенденції у інформаційно-бібліотечній сфері, а також інновації, дискутуються спірні питання тощо. На таких заходах український бібліотекар має змогу проаналізувати зарубіжний досвід та зрозуміти організацію інформаційної системи інших країн. Найбільш ефективним у процесі пізнання іноземної інформаційної системи є професійний туризм. Відвідування інших міст, в тому числі й за кордоном дає можливість

українським інформаційним працівникам не тільки послухати чи прочитати наукові доробки іноземних колег на професійних заходах, але й самостійно проаналізувати книжковий ринок шляхом відвідування книгарень, зрозуміти ставлення тієї чи іншої нації до книг, читання та зрозуміти рівень інформаційної грамотності у процесі особистісної комунікації.

Подібний досвід інформаційні працівники можуть здобути відвідавши міжнародні книжкові виставки як в Україні, так і за її межами. В Україні найбільшими книжковими ярмарками та фестивалями є Львівський книжковий форум, що проходить щороку восени та Книжковий Арсенал, що проходить щорічно у квітні-травні у Києві. Проте на сьогодні активізуються і локальні книжкові та видавничі форуми. Зокрема, такі професійні заходи вже відбулись у Вінниці («Острів Європа»), Черкасах («Черкаський книжковий фестиваль «Маестро»»), Києві (Літературний Кураж Базар) тощо. Відвідуючи книжкові фестивалі та ярмарки з-за кордоном можна проаналізувати не тільки організацію видавничої та бібліотечної системи інших країн, але й визначити рівень активності вітчизняних видавців та бібліотек на міжнародному рівні. Так, можна зрозуміти які напрямки нині найбільш цінуються на світовому рівні та зрозуміти яким чином в майбутньому буде розвиватись вітчизняна видавнича та інформаційна сфера. Основними перевагами відвідування подібних заходів для інформаційних працівників це генерація думки та формування розуміння про сучасні тенденції сфери, в якій фахівець задіяний щоденно, що ґрунтується на особистих враженнях та емоціях. Організатори подібних заходів часто виокремлюють професійну аудиторію та надають їм певні привілеї у вигляді можливості безоплатно чи зі значною знижкою відвідувати сам фестиваль, а також заходи, що проводяться у його рамках. Головною мотивацією організаторів фестивалю надавати привілеї професійній аудиторії є рекламування власного заходу задля залучення якнайбільшої кількості відвідувачів. Книжкові виставки, на яких експонуються великі та відомі видавництва, які відвідує професійна аудиторія та на яку приходить велика кількість відвідувачів можна вважати найбільш успішними та рентабельними.

Всі описані шляхи та способи підвищення власної кваліфікації при комплексному застосуванні дають можливість кожному працівникові інформаційних установ чітко розуміти переваги та недоліки інформаційної системи у власній країні та з-за кордоном, дають змогу генерувати та шукати шляхи подальшого розвитку як конкретної установи, так і інформаційної, бібліотечної та видавничої системи країни загалом.

Список використаних джерел

1. Галковская Ю.Н. Современные требования к профессии библиотекаря-библиографа : исследования и тенденции /Ю.Н. Галковская // Матэрыялы міжнароднага кангрэса "500 гасдоў беларускага кнігадрукавання". У 2 ч. Ч.2

XIII Міжнародныя кніжнаўчыя чытанні, Мінск, 14-15 верасня 2017 г. – Мінск : Дзяржаўная ўстанова "Нацыянальная бібліятэка Беларусі", 2017. – С. 131-135.

2. Інновацыйні формы павышэння кваліфікацыі бібліотечнага персоналу : метод. реком, поради/ Закарпат. обл. б-ка для юнацтва; І.М. Хмара, І.М. Палаташ. – Ужгород, 2013. – 32 с. – (Фаховый блокнот, вып. 4).
3. Культура і крэатывнасць [Электронны ресурс] / Culture Bridge. – Электрон. дані. – 2018. – Режим доступу : <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/online-learning>. – Мова укр. – Назва з экрану. – Бібліогр. Опис версіі 15.09.2018.
4. Принципы УБА [Электронны ресурс] / Українська бібліотечна асоціація. – Электрон. дані. – [Київ], 2018. – Режим доступу : <https://ula.org.ua/pro-uba/principi> . – Мова укр. – Назва з экрану. – Бібліогр. опис версіі 15.09.2018.